

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pre pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 186.

V Ljubljani, četrtek 14. avgusta 1890.

Letnik XVIII.

Ne zapeljujte ljudstva!

Iz zgodovine našega naroda pohaja tožna resnica, da moramo od pamtiveka braniti vsako péd rodne zemlje in gradeč narodno poslopje na svojih tleh ne za trenotje ne moremo odložiti zidarskega kladiva in meča. Dan za dnevom napadajo naši protivniki, in sicer s pomočjo vplivnih in mogočnih krogov — narodno bitje našega ljudstva, da bi s pritiskom in mamečimi vabilji odtujili posameznike in cele kraje slovenskemu narodu ter oropali drage zapuščine prednikov naših: čiste vere in slovenskega jezika.

Niti eden dan si ne moremo privoščiti miru, kakor mogočni naši sosede, svojih moči ne moremo popolnem posvetiti kulturnemu in gospodarskemu delu, temveč boriti se moramo proti tujstvu za obstanek.

Najhujši boj bijemo za naše šolstvo. Kdor ima šole, ta ima bodočnost! Po tem načelu deluje povsem nemški „schulverein“, ki se vriva v slovenske pokrajine, da bi s pomočjo nemških šol potujčeval slovensko dečo na slovenskih tleh, trošeč med prebivalstvo naše prepir in sprijenost. Koliko zlá je v slovenskih pokrajinah povzročilo to društvo najbolj zagrizenih Nemcev in nemčurjev, o tem pripoveduje naša najnovejša zgodovina tožne dogodjaje.

Neprijatelji naši obletavajo bližnje Domžale in gorenjske kraje: Tržič, Jesenice, Javornik, Belo Peč itd. V zadnje imenovanem kraju je imelo ljubljansko nemštvo, združeno z nemškimi uradniki ondotnih tovarn in somišljeniki iz Koroškega in Štajerske minolo nedeljo v proslavo Germanije osnovalno zborovanje podružnice „schulverein“-a in „südmark“-e za gorenjsko stran. Posledica temu zborovanju pokazala se bode kmalu, zakaj natihoma hoté na teh krajih vsiliti „šulferajnske“ šole, kakor to javno nameravajo v Domžalah in se je pred leti

zgodilo na Štajerskem v Št. Ilju, Rogateu in Laškem Trgu, kjer bodo pričeli graditi šolska poslopja in zabijati kole nemškemu mostu preko Slovenije do Adrije.

Naše Nemce pa gadi, da je stolno mesto naše postalo bolj slovensko — kar je edino naravno — in da jim je po dolgem trudu odvzeto krmilo iz rok v središču in po deželi; zato poletavajo na Gorenjsko in ondu nastavljajo svoje nemške samopadke. Pri tem gotovo računajo na tisto nesrečno naklonjenost neke vrste nezavednega ljudstva — do nemščine, obetajo pri društvu „südmark“ zlate gore in zapeljujejo ljudstvo naše z blodnimi predsodki, da vsakdo najbolje zagotovi otrokom svojim bodočnost, ako se nauči nemščine in posestvo svoje prodá društvu „südmark“.

Nekateri zaslepljeni stariši, ki v Ljubljani in drugod pošiljajo otroke svoje v nemške šole, nečejo spoznati svoje napake, in kakorbi bili udarjeni s slepoto, ne vidijo razbrzdane mladine, ki se na podlagi tujega jezika ničesa ne nauči in postaja nevedna in nenravna na škodo starišem in sramoto vsega naroda. Kdor se hoče o istinitosti naše trditve prepričati, pogleda naj med mnoge rodbine tu v Ljubljani, ki svoje otroke silijo in tlačijo v nemške šole. Večina otrok slovenskih rodbin, ki so vživali dobroto nemškega pouka, gine in zanemarjeno dorašča.

In kako bi tudi moglo biti drugače, ker se otroku z vtepavanjem nemščine zabičuje ob jednom zaničevanje do starišev in naroda, preziranje in nasprotovanje do družbinskega reda!

To zlo mora biti prej ko mogoče izruvano s korenem, in sicer s tem, da se zapreči pristop slovenskih otrok v nemške, zlasti v „šulferajnske“ šole.

Protivniki naši računijo torej z ljudsko nevednostjo, zanašajo se na gmotno zavisnost slovenskih delavcev od nemških in nemčurskih tovarnarjev in

prirejajo izlete v divno gorenjsko stran, da bi ondu mlačne sinove našega rodú pregovarjali za nemške šole in „südmark“.

Kake posledice bode to imelo? Prepričani bodo nastali po občinah. Ali ni to zapeljavanje ljudstva? Sveta dolžnost je torej dotičnih krogov, da zaprečijo to zló, ljudstvo svari pred nevarnostjo ter zapeljane privedó zopet na pravo pot. Ne hujskajte in zapeljujte ljudstva, ne igrajte se z njim zlomiselnó in frivolno. Mi odkrito svarimo o pravem času vse velikonemške agente, ki silijo naš narod k postavni samobrambi.

Pevska slavnost.

(Dopis iz Maribora.)

(Konec.)

Zborovanje vršilo se je po napovedanem redu. Pričel ga je g. predsednik Lešnik s kratkim nagovorom; sledila so poročila tajnika itd., naposled pride na vrsto volitev novega odbora. Ker se je dosedanji gosp. predsednik izrazil, da ne more na noben način več prevzeti načelnštva, kar so vsi zelo obžalovali, volil se je na njegovo mesto deželni poslanec g. dr. Jurtela. Zaradi mnogih zaslug, koje si je pridobil bivši predsednik g. Lešnik, imenovali so ga častnim udom, istotako tudi g. Foersterja, gg. dr. Gustava in Benjamina Ipavica in g. A. Nedvéda. Odbor „Slov. pevskega društva“ je tudi slavnostnemu odboru, zlasti njegovemu predsedniku gosp. Berdajsu najtopleje hvalo izrekel za požrtvovalen trud, kojega je imel pri pripravi za koncert.

Ko poteče 4. ura, bil je vrt že tako napolnjen, da je bilo res prav težko še prostora najti. Željno je občinstvo pričakovalo, da prične godba koncert s priljubljeno „Slomšekovo koračnico“, katero je z burnim ploskanjem odobravaló. Sploh naj tukaj omenim, da se je naša godba ta večer prav pridno obnesla, kakor bi hotela s svojimi godali pokazati, da tudi njih srce še bije za narod, dasiravno si

LIŠTEK.

Na bleškem otoku.

Leto za letom, kakor je to že od nekdanj nava, prihajajo na bleški otok k Materi Božji v praznik Velikega Šmarna cele tolpe pobožnega in vernega ljudstva iz raznih slovenskih pokrajin, zlasti iz Gorenjske in sosedne Koroške.

Z Breznice je v ta dan odrinil na božjo pot, pa tudi v poletnih mesecih, na otok sprevod. Vodnik sprevodu, sosed Klančar, je vselej molil naprej, da je bil ves hripav. Bandera so vibrála v planinskem vetriču, gozd je pa ponavljal jék in odmev navdušenega petja naših Gorenjcev; od vseh strani so hiteli božjepotniki ter se pridruževali brezniškemu sprevodu, ki je postal skoro nepregleden. Tedaj je bil Klančar v svojem življu in je tako oblastno vodil sprevod, da se je ponosno meril z vsemi tekmeči sosednih občin, in marsikdo je rekel: „Klančar bi bil izbran general!“

Dasi je Klančar videl lepo vrsto božjepotnikov, vendar se mu čelo zmračí, ko vidi, da mnogi gredó sami na Bled. Čemu je pa on vodnik, in zakaj je dal vselej oznaniti s propovednice: „Ob ugodnem vremenu je skupna procesija na Bled!“

Podlegarjeva Cilka bila bi se tudi zamerila

Klančarju, da bi ne bila vstala na vse zgodaj in odrinila po polji v gozd. Odrinila je sama na božjo pot. Seboj je vzela samo malo culjo, zvečer bode pa domá; in še te jestvine za popotnico razdala je prošnjakom ob cesti, ker ji ni dišalo jesti od te dóbe, ko se ji jame dozdevati, da se zánjo ne zmeni Andrej.

Toliko let sta se rada videla kakor brat pa sestra, in zdaj se dozdeva Andreju, da je Cilka uboga, malo izurjena in lepa, — in vse to so ji šepetale zlobne sosedinje. Andrej je bil dober rokodelec in je hodil v ključavničarsko delavnico bližnjega mesta Kr., in ondi so dekleta bolj zala in brhka, nego v vasi. Andrej bajé tudi v nedeljo hodi lepo oblečen in namuzan v Kr., da si ondi izbere svojo nevesto.

Cilka je takoj vse zvedela, postrežljivi jeziki so skrbeli, da je zvedela vsako malenkost, bodisi iz škodoželjnosti, ali usmiljenja.

Podlogarjeva Cilka se je od te dóbe dokaj izpremenila. Popustila jo je veselost, smeh iz njenih usten je zginil, vesele in hrupne zabave zamenjala je s — tiho božjo potjo. In glej! Še na to ni šla v Klančarjevem sprevodu in z drugimi znanimi božjepotniki, temveč sama hiti po postranski stezi navkreber.

Čolni z božjepotniki pristanejo k stopnicam; Cilka, kakor bi imela težák kamen na srcu, stopa

počasi gori po stopnicah, ki vedó na otoček k cerkvi Materi Božje. Krog cerkve se je ljudstva kar trlo. Otoček sredi bistrega jezera bil je danes cilj vseh vernikov, zlasti pa bolnih in betežnih ljudi, in tistih, koje je kaj težilo na duši in jim ni dalo miru.

Nad cerkvico povspenja se od pamtiveka zvonik, v kojem visí zvonček z jasnim, zvonkim glasom. Pripoveduje se mnogo o tem zvončku, in po listih slovenskih, a tudi inojezičnih, zabeležena je kopica pravljič. Ljud pa tudi pripoveduje, da je na otoku v stari dóbi bival puščavnik; našli so na tem kraju zakopan zaklad, in iz njega ulili zvonček. Ta vabi še dandanes pobožne ljudi in — izletnike, ker se o njem pripovedujejo bajne, tajne pripovedke, zlasti pa to-le:

„Kdor ima kako željo, bodisi še tako skrivna, pozvoni naj na bleškem otoku v cerkvi, in spolnjena bode želja vsakemu.“

Radi tega sluje i danes ta zvonec in ga nazivljejo: „Zvonec želja“; ljud vselej tja vré, in ne samo betežni in nesrečni vlečejo za vrv, temveč tudi sramežljive dekleta in korenjaški mladenčci. Po čem li hrepené s pozvanjanjem tajnega zvoncea? Kam merijo njih želje? Ta nagib privel je le-sém tudi Podlogarjevo Cilko. Čim bolj se je bližala cerkvi, tembolj so ji zastajale noge, pogum jo je opuščal, Cilka se je bala in mislila, da vsi gledajo za njo

višja gospoda prizadava ta, čut jim popolnoma za-
treti. — Zdaj stopi mogočni moški zbor, ki je stal
blizu 200 pevcev, na lepo ozaljšan oder, nad
katerim je vihrala dolga slovenska trobojnica, in
začne proslavljati Gospoda v Nedvedovi pesni „Pe-
čeva molitev“. Za to je sledila lahka, priprosta, pa
burna Volaričeva „Slovan na dan“, ki je našim za-
grizenim Nemcem napovedala: „Zari se dan in pride
čas, da dvigne se iz teme vsak Slovan.“ — Kaj
nežna bila je prošnja izbornih solistin gospo Šun-
kove in gospodičine Štupice do Gospoda narodov:
„Prikaži se rešilni žar, otmi, otmi naš rod!“ Solze
otožnosti zasvetile so se v očesu marsikaterega po-
slušalca, ko zasliši to mило prošnjo, katera je zlasti
za sedanjí čas prav primerna, ko se nasprotni
nemški napuh kakor brezsrčni samovladar vzdiguje
in bi rad revnega Slovenca čisto zatrl. Vse je la-
skavo pozdravljalo sosebno g. sopranistinja, ko je
stopila z odra, vse je zavidalo mariborsko čitalnico
za tako izvrstno moč in spoznalo, da ni pretirana
hvala, s katero večkrat naši listi omenjajo te in
druge pevkinje, da torej ni nikakor opravičeno sum-
ničenje naše „Mariborčanke“, ki piše: „Die slov.
Blätter aber werden mit gewohntem Ueberschwunge
von dem herrlichen Feste zu berichten wissen.“ —
Towačowskega moški zbor „Žene mrak se“ je kaj
lep, vendar je treba veliko vaditi se, sosebno v za-
četku, da se unisono pri basih enakomerno poje. V
2. delu menjajo prav naglo akordi, kateri se morajo
prav čisto peti. „Po zimi iz šole“ je prav ljubka
pesnica, in skladatelju se je posrečilo v glasih iz-
raziti, kar pesnik v besedah pové, prav živo izraža
v naglem tempo di marcia, kako mladi učenci urno
svoje pête vzdigujejo in domu hité, da si pri gorki
peči svoj mrzli životček ogrejejo.

Pri naslednjem izboru, pri veliki kantati „Do-
movini“ je pa bilo vse občinstvo kakor očarano.
Pesem se je pela pod vodstvom skladatelja gospoda
Foersterja. Ob koncu nam je bilo poslušalcem, kakor
popotniku, ki se vrne z visoke gore, raz katero je
imel krasen razgled. Videl je srebrno-bele potoke,
lepo polje, krasne trga, mogočne gore itd. Vse to
videl in gledal je, če ga pa pozneje vprašaš, kaj
mu je najbolj bilo všeč, ti ne bo vedel ničesar na-
tanko povedati, le kratko bo rekel: Lepo je bilo vse,
in ni mi mogoče vsega opisati. Tako tudi tu. Človek
ni vedel ali bi bolj občudoval mogočne akorde im-
pozantnega zbora, ali mile glasove ljubljanskega
kvarteta (gg. Stefančič, Stamear, Pucihar, Noll) ali
pa lepo doneč bariton-solo. Vsi, tudi pevci sami so
glasno živio klicali najboljšemu našemu skladatelju.
Četvorka „Ljubica“ Blaške-jeva donesla nam je obilo
prav znanih domačih narodnih pesnic, zato je tudi
občinstvu prav ugajala.

Ipavčev „Ponočni zvon“ je zopet priprosta, res
slovenska pesem brez vse posebne umetnosti, in
samo to je, kar ugaja Slovincu. V sredini ima sicer
nekaj akordov, katere je lahko poslušati, pa za te-
norja težko peti, ker se nenaravno zaporedom vr-
stijo. „Brezi jadra“ moški zbor se ni pel več z
istim navdušenjem, kakor poprejšnji. Posebno pa je

In kaj je Cilko tako vabilo na otočec? Zakaj
si je baš izvolila Veliki Šmarén? Na otoku je kar
mrgolelo ljudij; dospelo je sem več procesij, pevci
in pevke so hoteli jeden drugega prekositi in —
preupiti. Cilka se zgubi med tolpami. Ne ozré se
ni na levo, ni na desno, ter hiti tja k cerkvi.
„Zvonček želja“ je pel v enomer, Cilki močno
bije srce.

Se boče li prerila skozi te gruče?

Napné vse moči; k sreči se jamejo božjepot-
niki razhajati na vse strani in pred vhodom se na-
redi prostor. Cilka ima torej čas za premišljevanje.
Vedno ji hodi na misel Andrej. Gotovo se zdaj
sprehaja po Kr., a ona se rine v cerkvico, tja k
tajnemu zvončku na božjepotnem kraju, da izprosi
od Matere Božje spolnjenje svojih želja.

A zopet jo prešine bojazen, da je prošnja njena
predrzna, da se ne spodobi na posvečenem kraju
gojiti take prošnje; a vendar hiti naprej.

Zdaj stoji že v cerkvi. Ljudje odhajajo in pri-
hajajo; vsak pozvanja in oči svoje zaupljivo obrača
v obraz nebeške priprošnjice.

Cilka je stokrat že hotela zapustiti ta kraj, a
neka nevidna moč jo zadržuje. Stegne roko po
vrvici, da bi zacinkala prošnjo svojo, — a v tem
hipu pojavi se od nasprotne strani na pragu lepo
rasten mladenič z usmevom na ustnih in škrih

bilo obžalovati, da je pri prekrasnem velikem zboru
„Križarji na morju“ več pevcev poslušalo, nego pelo,
da torej ta pesem, dasiravno se je morala ponav-
ljati, ni napravila istega vtisa, katerega bi bila
moral; sosebno da bi jo bilo pelo do 100 basistov.

Po oficijelnem delu programa nastopil je še
„Slavec“, pel več lepih slovenskih zborov. Tudi ma-
riborski čitalnični zbor, dasiravno ne šteje mnogo
pevcev, pel je prav eksaktno Foersterjevo „Kitico
narodnih pesmij“. Tu smo imeli priložnost ob enem
slišati lepo vbran mešan zbor, moški in izvrsten
ženski kvartet. Čisto nepričakován bil je ječ pri
pesmi „Triglav“, vse so je le radovedno oziralo, od
kod dohajajo ti glasovi. Odobravanje bilo je čisto
zaslužno. H koncu peli ste še, namesto da bi se
omenjena kitica ponavljala, gospa Šunkova in gđc.
Olga Berdajsova prav nežno jedno Vilharjevih pesmij
v duetu s spremljevanjem orkestra. Ne vemo, ka-
teremu glasu bi prednost dali, ali milemu sopranu
ali pa čistodonečemu altu.

Veliko smeha provzročil je ljubljanski kvartet
s svojo naravno kitaro. Ker je bilo občinstvu to še
novo in neznano, je moral ta komičen kvartet po
vrsti nastopiti.

Omenimo naj še, da so tukajšnje narodne go-
spodične Olga Berdajsova, Ženica in Josipina Srne-
čeva s primernimi nagovori izročile „Ljubljanskemu
čitalničnemu zboru“, „Slavecu“ in „Triglavu“ prav
lepe vence, za katere so jih tudi zastopniki teh dru-
štev prijazno zahvalili.

Sledila je na to prosta zabava in le prehitro
potekel je čas, da smo se morali posloviti od dragih
nam bratov, ki so se vračali nazaj na svoj dom.

Ponosno naj bo „Slov. pevsko društvo“ na ta
koncert, ki je bil najsijajniši na Slov. Štajerju. Za-
hvalo pa zasluži tudi tukajšnji slavnostni odbor,
vzlasti g. predsednik Berdajs, ki se ni vstrašil ne
truda, ne sovražnega hujskanja, marveč je moško
delal naprej, in veliko k temu pripomogel, da se je
vse v tako lepem redu vršilo.

Slovenci podpirajmo društvo, ki goji pošteno
slovensko pesem, s petjem bomo vzbudili narodnost,
katera še po nekaterih krajih spava, s pesmijo bla-
žili srca, posebno kmečkih mladenčev, da se bodo
zanaprej raje lepega petja poprijeli, kakor ponočnega
kričanja. Z lepim petjem pa bomo tudi nasprotnikom
pokazali, da ima Slovenec tudi zmožnost za umet-
nost, sosebno za glasbo. Bog daj torej tudi zanaprej
obilo vspeha „Slov. pevskemu društvu“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. avgusta.

Notranje dežele.

Češka. Namesto umrlega Salaška je praška
trgovska zbornica izvolila v državni zbor vseučilišč-
nega profesorja dr. Josipa Kaizla. Nemški člani
niso glasovali. — V torek je dr. Rieger v „Češkem
klubu“ ožjim somišljenikom poročal o svojem raz-
govoru z grofom Taaffejem. Navzoči so bili mej
drugimi dr. Mattuš, župan dr. Solc, dr. Škarda,
dr. Žák, župan Topinka. Posvetovanje je trajalo dve

oči Cilka skoro omedleva, ni ji mōči pozvo-
niti, pred očmi se ji kar stemni.

Andrej prime Cilko za roko ter jo odvede iz
cerkvice na drugo stran. Zvonček je pa dalje pel,
prihajali in odhajali so ljudje z različnimi željami,
boleznimi in prošnjami.

„Ménila sem, da si v Kr. in se sprehajaš po
trgu“, spregovori Cilka, ko se zopet zavé.

„Nu, in jaz zopet sem mislil, da si v naši
cerkvi na Bréznici. Čemu si šla na božjo pot, zakaj
si hotela zvoniti? Kaj te boli? Prosim te, Cilka,
povej mi odkrito!“

Cilka molči. Zré na „odpustke“, koje ji je na-
kupil Andrej in misli, saj vendar ni tako nezvest
in ni pozabil nje, ker je prišel za njo na božjo pot.

„Oh, kje sva se srečala?“ vzdihne Cilka; Andrej
se pa zamisli, očita si na tihem, da vendar ni lepo
ravnal s Cilko.

Na bleškem otoku sta se dogovorila.

Ko se opoldne tolpe vernih ljudij in božje-
potnikov razidejo in odrinejo od dražestnega otoka
sredi rahlo pluskajočih valov, stala sta pred rajsko-
milim obrazom Božje Bógorodice dva mlada božje-
potnika, dolgo sta iskreno molila, potem pa hitro
odrinila preko planin domov.

In glej! Želje njune je spolnil „zvonček želja“:
čez leto in dan stala sta v domači cerkvi pred al-
tárjem kot ženin in nevesta.

A. S.

uri. Sklenili so, da odsek tih članov določi točko
o notranjem češkem uradnem jeziku. — „Fremden-
Blatt“ piše, da se češki čezelni zbor snide koncem
septembra in da se bodo mej tem zastopniki obeh
strank še pogajali o spravi; vlada ne bo vplivala
na nobeno stranko. „N. Fr. Presse“ pa dvomi, da
bi prišlo do novih pogajanj, ter boče vso odgovor-
nost prepustiti vladi. Sploh ta list zagovarja le čisto
strankarsko stališče nespraviljivih Nemcev.

Vnanje države.

Črna Gora. Kakor se zagotavlja iz Cetinja,
pričela se je turška vlada pogajati z nekim društvom,
da bi se vravnala reka Bojana. Troški bi znašali
neki 3.630.000 frankov; tretjino bi trpela Črna Gora.
Bibiče, ki bodo vsled vravnave omenjene reke oško-
dovani, méni bajé turška vlada odškodovati.

Srbija. Ker je ugodila turška vlada bolgarski
noti z ozirom na imenovanje bolgarskih škofov v
Macedoniji, storila je srska vlada v Cetinji in
Atenah potrebne korake, da se v zvezi z Grecijo in
Crno Goro ugovarja omenjeni naredbi turške vlade,
ter zahteva od nje, da jih odškoduje v skupnih in-
terasih. — Bržkone mlatijo Srbija, Črna Gora in
Grecija s temi zahtevami prazno slamo. Težko in
nerada je ugodila turška vlada bolgarski želji z ozi-
rom na cerkveno vprašanje, da bi pa zdaj še osta-
lim balkanskim državicam ugodila, še misliti ni.

Francija. Kakor se poroča iz Pariza, sklenila
je francoska vlada po svojih zastopnikih z nekate-
rimi sosednimi afriškimi državicami v medsebojno
zavarovanje pogodbo. S tem pridobi francoski vpliv
v Afriki vsekako mnogo.

Nemčija. Iz Berolina se 12. t. m. poroča
listom: Popotovanje cesarja Viljema na Rusko bode
imelo le v tem zmislu političski značaj, da bodo
vsled medsebojnega občevanja ruskega in nemškega
cesarja, kancelarja Caprivija in ruskih državnikov
ponehale napete osebné razmere med vladarjema,
katere vplivajo kolikor-toliko na vnanjo politiko.

Anglija. V angleški armadi se kaže neza-
dovoljnost in nepokorščina od dné do dné bolj pre-
drzno. Tu pa tam odrekó vojaki meni nič tebi nič
svojo pokorščino do svojih dostojanstvenikov, in le
siloma jih opomnijo z drugimi četami njih vojaških
dolžnostij. Moštvo se pritožuje, da jih podčastniki
brez dovoljenja častnikov silijo snažiti ob nedeljah
sedla, orožje itd. Vsled tega so menda preteklo so-
boto razrezali nezadovoljni vojaki mnogo sedel, ka-
tere so morali snažiti. Ko zavladate taka nepokor-
ščina in nezvestoba med vojaštvom, tedaj se začne
majati tla pod državnim obstojem. Ko bi zapretila
Angliji nevarnost od kake države, ali bi se mogla
zanesti na take vojake?

Portugal. Iz Lizabone se poroča 17. t. m.:
Dočim se je Anglija zadnji čas v svojih pogodbah
s Portugalom, Nemčijo in Francijo z ozirom na
afriško ozemlje okoriščala, vstal je proti njej sovra-
žnik, kateri jej boče dal že kaj več opraviiti. Nek-
danji portugalski poročnik mornarice, Azavedo Eu-
tinho, je bil guverner na reki Šire, ko je Anglija
to ozemlje odvzela Portugalu. On se ni hotel pod-
vreči, temveč zbral je več Portugalcev in domačinov
ter na svojo roko napovedal vojno Angliji. Z vso
energijsko postopa proti Angležem, katere podi z ome-
njene pokrajine. Neki angleški pomorski družbi je
vzel ladijo, moštvo je pa vjel. Portugalska vlada je
izrekla sicer svoje obžalovanje, a pomagati ne more
ničesar; zakaj Eutinho ni v portugalski službi in
se bojuje na svojo roko v pokrajini, katero si An-
gleži prisvajajo. Ker ima Eutinho vrle čete in tudi
domačine na svoji strani, ne boče mu mogli An-
gleži tako hitro do živga.

Španija. Poročilo, da se je v provinciji Ali-
cante prikazala kolera, se potrjuje. V Villajoyssi, v
imenovani provinciji, je zbolelo od 8. do 10. dné t. m.
18 ljudij in od teh 15 umrlo. V Ailereni je zbo-
lelo za kolero 13 oseb in od teh so 4 umrle. —
Iz Madrida se poroča 13. t. m.: Na otoku Yapu
(Avstralija) so napali živjaki oddelék španskih vo-
jakov ter usmrtili jednega poročnika in petdeset
mož. Guverner filipinskih otokov je dobil povelje,
da pošlje na omenjeni otok ladijo s četami, ki naj
stori potrebne korake proti upornikom.

Izvirni dopisi.

Iz Črnomlja, 13. avgusta. V št. 166. „Slovenca“
bil je priobčen od tu dopis, ki se je tudi malo do-
taknil tukajšnjih razmer. Kar v št. 178. g. voditelj
šole objavi obširen popravek. Kaj pa popravi? Ali
ne priznava sam, da je bilo letno šolsko sporočilo
kratko? Kdo je pa kaj drugega trdil? Da ste začeli
varčevati že pri letnih šolskih sporočilih, tudi prav;
saj belokranjsko ljudstvo itak kmalu ne bo zmoglo
več družih obilnih šolskih troškov. Priznava, da je
bil celo I. polletje popolnoma prost, da je le nekako
iz milosti prevzel 4 ure računstva v II. razredu in
le-te ure učil, kedar ni bil zadržan. Ali pomisli naj
gospod nadalje, da je pa bilo v II. polletji le šest
tednov, o katerih je bil čeli-tedenski pouk, v vseh dru-
gih tednih je bilo pa eden ali več dnevov brez
šole. Če pomisli poleg tega na dneve, katere je po-
rabil za nadzorovanje v I. in II. polletji in posebno
na samo 4 ure celo I. polletje na teden, mora pač

pripoznati, da je celo leto k večjemu pet tednov po 20 ur na teden učil. In to je vzrok, da so se mnogi, prejemši sporočilo, čudili njegovi — kaj naj rečem — no, pozabljivosti, da si je napisal za celo leto kar po 20 ur na teden; torej tudi pač ni bilo prehudo rečeno, da se je g. voditelj morda zmotil.

Da je bil težaven pouk na drugega učitelja in učiteljici, ker je g. voditelj večkrat zadržan v šolo priti, in da ga morajo drugi čestokrat nadomeščati, je resnica; pa to je bilo splošno rečeno, kajti enako se je že več let godilo. Da vsled tega pouk v šoli trpi, spričuje večkratno godrujanje učiteljev, katero je dopisnik pogostokrat slišal na svoja ušesa, in more tudi z zanesljivimi pričami potrditi.

Že marsikdo je rekel in bo še rekel, da šola ne stoji na pripravnem kraju. Ozoli cerkve je bilo namreč v prejšnjih časih pokopališče, krog katerega se je hodilo po poti, ob kateri so stale hiše. Ko so odpravili pokopališče in porušili zid, katerega temelj se je še dobro poznal pred zidanjem šole, je mestna občina kupila za šolski prostor dve hiši, prav za prav dve leseni koči in porušila, ter porabila ta prostor, kjer ste koči stali, pot mej kočami in starim zidovjem in velik kos starega pokopališča za zidanje šole. Zastonj je farna duhovščina temu ugovarjala, zastonj mnogoteri temu godrujali in se jezili. Vso lane občine so res želele imeti šolo blizu cerkve, pa tako nikdar ne, kakor sedaj stoji. Da se je šola tako počasi zidala, da ni bila ob določenem času dodelana, temveč jedno celo polletje pozneje, in voditeljevo stanovanje še le koncem tega šolskega leta dogotovljeno, vé vsakdo, kje stoji vzrok, in kaj se je z podjetniki tukajšnje šole drugiče ravnilo, kakor z podjetnikom šole v sosedni fari, kjer se je z njim tako strogo postopalo, da je bil takoj z denarno globo kaznovan, ker se je le nekoliko dnevov zakasnil. Kdo je pa tu kriv, g. voditelj? Učne sobe so res enako velike, in dopisnik rad priznava, da se je zmotil, ker je bil napačno poučen, kajti govorilo se je vedno, da so na načrtu sobe odmerjene 3 vsaka za 80, in 2 za 60 otrok. Pa če so tudi sedaj enako velike, kaj to pomaga, ker je v enih razredih skorej polovica klopi praznih, v drugih pa tako klopi prenapolnjene, da se je moral v I. razredu poldnevni pouk vpeljati, kar je prosila tudi učiteljica za III. in IV. dekliški razred, ko se je nova šola odprla. In če je bilo že pretečeno leto skorej 400 otrok, ali bi ne bilo pametno, da bi se nekatere sobe nekoliko večje naredile, ker se ljudstvo vedno množi, in se talačka občina, ki ima pri sedanjih šoli največje troške, boji, da si bo morala morebiti čez malo let sama šolo zidati; zdaj pa je okolo 9000 gld. morala v to šolo vtakniti. Prav lahko bi se dali dve sobi nekoliko povečati, kajti mali sobici med učnimi sobami v II. in III. nadstropji niste neobhodno potrebni, in to marsikdo trdi. Seveda kaj pomaga trditi in ugovarjati, če tisti, ki bi lahko storili, o tem slišati nočejo, in se na postave sklicujejo, kadar vidijo, da njim korist kaže. Ali ste na deželi, ali v mestu? Navel bi lahko še nekaj neprijetnosti, pa zadoščaj to v pojasnilo.

Dnevne novice.

(Katoľsko-politično društvo) v Ljubljani napravi prihodnjo nedeljo dné 17. t. m. ob 4. uri popoldne na Dobrovi pri Ljubljani shod, na katerem bode poročal preč. g. kanonik Klun o delovanju državnega, g. vodja Fr. Povše o delovanja deželne zbornice. Povabljeni so vsi člani in prijatelji društva.

(Bosensko-hercegovaška batalijona,) ki sta včeraj po morju dospela v Trst, odpeljeta se danes zvečer iz Trsta in se pripeljeta jutri zjutraj s separatnim vlakom ob 8. uri 20 minut v Ljubljano, kjer ostane na kolodvoru južne železnice dobre pol ure. Pričakovana bode vojske iz nove Avstrije godba domačega pešpolka baron Kuhn. Oba batalijona štejeta dva štabna častnika, 33 častnikov in 627 mož. Obleka njihova je: Rdeči fés, svetlo-modra suknja z rdečim egalizovanjem in žoltimi gumbi, svetlo-modre hlače po narodni noši in modrosivkast plašč. Batalijona sta izborna izveščana. Vsi vojaki so korenjaške, pristno jugoslovanske postave.

(Iz Zagreba) se poroča, da so mnogi čestilci Strossmayerjevi pred njegovim odhodom iz Rogatec priredili banket. Pri tej priliki je na prigovarjanje škofovo poljski zasebnik Pabinski daroval jugoslovanski akademiji 70.000 rubljev.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Župnijo Breznico je dobil čast. g. Ant. Hočevnar,

župnik v Šentjoštu nad Polhovim Gradcem. — Premeščeni so č. gg.: Janez Nemanjič iz Fare pri Kostelu v Šentjurju pod Kumom; Anton Bojanec iz Šentjurja pod Kumom v Šentjanž; Janez Bolta iz Šentjanža v Ledine kot farni oskrbnik; Janez Lavrenčič iz Cerkelj v Kranj; Valentin Bernik iz Moravč v Vrbpolje kot Lichtenberški beneficijant; Anton Žnidaršič, novomašnik, pride v Faro pri Kostelu; Franc Birek, semeniški duhovnik, v Kočevje; Janez Ambrož iz Križevga pri Kostanjevici v Moravč; Václav Vondrašek, novomašnik, v Križevu pri Kostanjevici; Valentin Lavtar, ekspozit v Trnju pri Slavini v Kropo; Matevž Pintar iz Šentrupe v Trnje kot ekspozit; Janez Šiška, semeniški duhovnik, v Šentrupe; Franc Košir iz Šentpetra pri Novem Mestu v Škocijan pri Dobravi; Janez Hromec iz Borovnice v Sp. Log kot farni oskrbnik; Ludovik Schiffer, semeniški duhovnik, v Borovnico; Anton Tramé iz Dobropolja v Šentpetru pri Slavini kot ekspozit; Janez Zakrajšek, novomašnik, v Metliki; Janez Strnad iz Košane v Babnopolje kot farni oskrbnik; Ludovik Jenko iz Trnovega pri Il. Bistrici v Košano; Franc Ferjančič, novomašnik, v Trnovo pri Il. Bistrici; Franc Krek iz Cirknice v Cerklije pri Kranju; Janez Hladnik iz Polhovega Gradca v Cirknico; Vincenc Vidergar iz Spodnje Idrije v Polhov Gradec; Jakob Lebar iz Boštanj v Spodnjo Idrijo; Janez Pavlič iz Metlike v Boštanj; Janez Bartelme, novomašnik, v Preserje; Janez Hudovernik iz Preserja na Wače kot Isenhauski beneficijant; Valentin Eržen iz Radovljice v Šentpetru v Ljubljani; Jos. Wrus, novomašnik, v Tržič; Rok Merčun iz Tržiča v Šentjakob v Ljubljani; Franc Rajčević, novomašnik, v Brezovec. — Čast. g. And. Plečnik, kapelan v Kočevju, je sprejet v „Jezusovo družbo“.

(V bogoslovsko semenišče ljubljansko) so doslej na novo sprejeti naslednji gg. abiturijenti: Nadrah Ignacij iz Zatičine, Strukelj Ivan iz Vižmarjev, Maselj Ivan iz Kranja, Rihtaršič Ivan iz Sele, Koblar Josip iz Sele, Zdešar Anton iz Horjula, Kastelec Matija izpod Mehovega, Krajec Andrej iz Ložkega Potoka, Plehan Ivan iz Ljubljane, Lazar Josip iz Zagorja, Andoljšek Ivan iz Ribnice, Bernik Franc iz Št. Vida pri Ljubljani, Knižek Srečko iz Ljubljane, Mlakar Anton iz Železnikov, Nagode Anton iz Ljubljane, Opeka Miha z Vrhnik, Vole Josip iz Kranjske Gore, Zužek Franc iz Lašič, Kromar Ivan iz Dolenjevsi v 2. leto.

(Častnim članom) je izvolila občina Gomilsko v Savinjski dolini g. Karola Trtnika, c. kr. okrajnega sodnika na Vranskem, v priznanje njegovega nepristranskega postopanja, posebno pa neumorne delavnosti za napravo novih zemljiških knjig.

(Pokopali) so danes popoldne v Logatecu na ondnotnem pokopališču c. kr. okrajnega tajnika gosp. Andreja Kramnerja, ki je po dolgi in mučni bolezni umrl v 38. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

(Vladika Strossmayer) bode dné 8. septembra praznoval štiridesetletnico, odkar je biskup djakovski. Iz Prage pojde posebna deputacija čestitat v Djakovo; več čeških mest je Strossmayerja izvolilo častnim članom.

(Volitve volilnih mož) v podgrajskem sodniškem okraju za dopolnilno volitev v deželni zbor isterski bode dné 19., 20. in 21. t. m.

(Po pevski slavnosti v Mariboru) so šli nekateri Slovenci, kakor poroča „S. Post“, skozi Gosposode ulice in se razgovarjali v svojem jeziku. Neznadno se prikaže na oknu neke hiše človeče, ki zakliče v sveti germanski jezi: „Hell dem grossen deutschen Reiche!“ — „Heul“ nur zu, so lang Du willst!“ odgovori eden Slovencev; nato zgine German z okna, na ulico pa prileti steklenica, ki je bila menda namenjena komu na glavo.

(Slov. pevskemu društvu) je daroval g. Stanko Pirnat, notar v Zatičini, 10 gld., neimenovan 5 gld. Srčna hvala!

(Za pogorele cerkev na Bačici) je daroval velečast. gosp. J. Razboršek, dekan v Gradu, pet goldinarjev. Bog plati!

(Nemška temeljitost.) „Südt. Post“ se poroča od nekd: Pred kratkim je bila tukaj skušnjava v šoli. Učitelj: „Kateri so bili prastanovci v naši domovini?“ Učenec: „Rimljani, Vzhodni Goti, Zapadni Goti in Obri. Od teh zadnjih pohajajo Slovenci.“ Vse navzoče občinstvo je glasno odobravalo točni odgovor učenca. Naj bi gospod učitelj vzel v

roko Kronesovo zgodovino Štajerske, da ne bi učenec pravil take budalosti o slovenskem pokolenstvu.

(Treščilo je) danes popoldne v zvezdi vedreča gospoda Andreja Vadnou-a oženjenega odvetniškega uradnika, in gosp. Riharda Müller-ja, ki slušbuje pri c. kr. okraj. del. sodišču v Ljubljani. Prvega prenesli so težko poškodovanega v bolnišnico, drugega pa na njegov dom.

(Savinjski „Sokol“) ima dné 17. t. m. ob 5. uri popoldne v gostilni g. Ivana Lipolda redni občni zbor. Na dnevnem redu so: poročilo tajnikovo in blagajnikovo, volitev staroste, podstaroste in odbora in nasvėti.

(Vabilo.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Turjak imela bode v nedeljo, dné 17. avgusta, ob 4. uri popoldne v gostilni pri „Prajarju“ v Turjaku svoj letni občni zbor po naslednjem vsporodu: 1. Pozdrav prvomestnika. — 2. Poročilo blagajnika in tajnika. — 3. Vpisovanje udov in pobiranje letnine. — 4. Volitev odbora in zastopnika k glavni skupščini. — 5. Razni nasvėti. — Vsi dosedanji udje te družbe in vsi rodnoljubi iz okolice so k temu zboru prijazno vabljeni in prošeni, da bi ga v obilnem številu počastili. Odbor.

(Slavnost v Bledu) priredi zdravsko predstojništvo — kakor se nam iz Bleda poroča — v proslavo rojstvenega dné Nj. Veličanstva cesarja v predvečer, t. j. 17. avgusta in v ponedeljek dné 18. t. m. Vspored je nastopni: V nedeljo 17. avg. ob 3. uri popoldne promenadni koncert v Lujzinem kopelišču; ob 5. uri tombola pri Mallnerju; ob 8. uri zvečer jezerska slavnost in občna razsvetljava po jezeru. — V 18. dan avgusta: Ob 10. uri dopoldne velika sv. maša v cerkvi na otoku; ob 4. uri popoldne promenadni koncert; ob 9. uri zvečer slavnostni venček v Mallnerjevem hotelu. Darila za tombolo vsprejema občinska pisarna. Čisti dohodek namenjen je stavbinskemu zakladu za zgradnjo ubožnice v bleški občini.

(Utonil) je minoli ponedeljek vojak 97. pešpolka v potoku Nanošci onkraj Postojine.

(100.000 gld.) more se dobiti z dvema srečkama dunajske razstave. 50.000 gld. znaša glavni dobiček pri vsakem žrebanju. Srečke so po 1 gld. in veljajo za obojno žrebanje. Prvo žrebanje je danes ob 6. uri zvečer.

Raznoterosti.

— Ob smrtni uri. Ko je Troplong, predsednik francoskemu senatu, globokomisleči učenjak in jeden prvih pravnikov v Franciji, ležal na smrtni postelji, rekel je: „Ko enkrat človek mnogo prebete, preštudira in je dolgo na zemlji, spozna, da se mu približa smrt z mrzlim dihljajem, da je katekizem edina resnica“. Pač lepe in premisleka vredne besede.

— Dvanajstnadstropna hiša. V Čikagu nameravajo sozidati velikansko hišo, ki bo imela dvanajst nadstropij. Poslopje bode stalo neki 2.000.000 dolarjev. To bode brzkone največja hiša na svetu.

Telegrami.

Dunaj, 14. avgusta. Cesar je odpustil 98 kažnjencem po različnih kaznilnicah ostane zapora. Povodom četrte slavnosti nemških pevcev je Dunaj okrašen z zastavami. Od 17 pričakovanih posebnih vlakov s pevci jih je prišlo 12 že dopoldne. Ko je došlo 4000 pevcev iz Saksonskega, došel je poseben vlak berlinskih pevcev na severnem kolodvoru. Došlece je pozdravil državni poslanec Fuss, na kar ga je predsednik berlinskega pevskega društva, Rumpl, presrečno za prijazni sprejem zahvalil. Čez pol ure po prihodu berlinskih pevcev so se pripeljali pevci iz Vratislave. Te je sprejel občinski svetnik Zeitler.

Pariz, 13. avgusta. Došel je semkaj kardinal Lavigerie zaradi predpriprav za protisuženjski kongres, ki se bode vršil tu dné 15. oktobra.

Bordeaux, 13. avgusta. Pri Ygosu je skočil vlak s tiru. Dva pri vlaku poslujoča moža sta mrtva, jeden popotnik je težko, mnogo lahko ranjenih.

Peterburg, 13. avgusta. Nemški cesar se pripelje 17. avgusta v Narvo, 19., 20. in 22. se vdeleži vojaških vaj, 23. in 24. ostane v Peterburgu.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm.
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
13	7. u. zjut.	734.2	16.6	sl. zap.	megla	0.1
	2. u. pop.	731.8	25.6	sl. jzap.	jasno	dež
	9. u. zveč.	731.9	20.4	"	del. oblač.	"

Srednja temperatura 20.9°, za 1.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	35	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	89	"	60	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	75	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	15	"
Akcije avstr.-ogerske banke	980	"	75	"
Kreditne akcije	308	"	75	"
London	115	"	20	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	14	"
Cesarski cekini	5	"	49	"
Nemške marke	56	"	32	"

Služba organista in mežnarja

razpisana je pri sv. Marku niže Ptuja do konca septembra t. l. Prosilec naj svoje prošnje vložijo pri cerkvenem predstojništvu. (3—3)

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
 tovarna dežnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 15.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanja p. n. svojim naročnikom, da se je preselil iz Kolodvorskih ulic št. 10

na sv. Petra predmestje št. 4,

in se priporoča za obilne naročbe po najnižji ceni gospodom, gospem in gg. dohovnikom.

Odličnim spoštovanjem

(3—2)

Avgust Maté, čevljar.

J. DIMIC,

puškar,

Kolodvorske ulice 4, Ljubljana.

priporoča vsakovrstne puške, samokrese (revolverje), vsakovrstno lovsko oropje in strelivo po najnižji ceni.

Vsprejema vsa v to stroko vteevajoča se naročila iz izvršuje popravila trpežno in zanesljivo. (4—2)

Žrebanje danes ob 6. uri zvečer!

Srečke dunajske razstave

2 glavna
dobitka
vsak **50.000** gld.
vrednosti.

Srečka je veljavna
za obojno žrebanje.

Drugo žrebanje
15. oktobra.

Srečke po 1 gld. dobé se pri C. C. Mayer-ju v Ljubljani. (20—21)

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča precast. duhovščini in slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno in slonokoščeeno osteklene, ognju protivne

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franco.

Zastopništvo

pri (40—20)

Vidic & Comp.

Slonove ulice.

Trgovina z železnino

Albin C. Ahčin-a

v Ljubljani,

Gledališke ulice št. 8,

ima vedno bogato zalogo stavbinskega orodja, lopat, krampov, orodja za podzemeljska dela, okov za vrata in okna, pantov in ključavnic, zapahov, žebeljev iz drota, vijakov, železa pleha, drota, mesinga, bakra kositarja, cinka, naklov, precepov z vijakom (šraubstokov), ter vrtalnih strojev za ključarje in kovače, kladev, svedrov, obličev, pil in dletov, tudi dinamita, vžigalnih vrvic in kopic. (24—23)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

OLJNATE BARVE

kositarskih pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6. (71)